

[Udenrigsministeren.]

holdene er så urolige, at de må befrygtes at udvikle sig til krigeriske begivenheder. Disse retningslinjer hænger naturligvis nøje sammen med den fredspolitik, som anses for naturlig her i Danmark.

I overensstemmelse med disse retningslinjer blev det i sommer besluttet, at man ville standse udførselstilladelsen for våben til Portugal. Den leverance, der nu er effektueret, er — som det ærede medlem også gjorde opmærksom på — afskibet på basis af en tilladelse, der blev givet, før forholdene i Angola fik en sådan karakter, at vi mente at måtte standse eksporten.

Jeg vil gerne her sige ganske klart, at nye ansøgninger om leverancer af tilsvarende karakter selvfølgelig vil blive afslået.

Vivike: Jeg takker den højtærede minister for svaret, selv om jeg ikke fik svar på mit spørgsmål om, hvorfor den højtærede minister ikke forsøgte at inddrage den tilladelse, der forelå. Så vidt jeg ved, kan man inddrage tilladelser, der er givet.

Endvidere fik jeg heller ikke svar på, om ministeren vil prøve på at hindre losning af disse maskingeværer. Hvis det bliver gjort, vil det i hvert tilfælde pynte noget på dette lands renommé.

Udenrigsministeren (J. O. Krag): Jeg tror, det ærede medlem vil forstå, at jeg ingen beføjelse har til at hindre losning af danske skibe i fremmede havne.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Grøndahl* til ministeren for Grønland:

„Finder ministeren, at den udvikling, som rapporten fra Udvalget for Samfundsforskning i Grønland giver udtryk for, at færre og færre grønlandere beklæder betroede stillinger, er tilfredsstillende?

I benægtende fald bedes ministeren udtale sig om, hvad han agter at gøre ved denne udvikling.“

Grøndahl: Den rapport, der nu er kommet fra Udvalget for Samfundsforskning i Grønland, bestyrker desværre den opfattelse, som de uafhængige før har givet udtryk for; den giver et billede af forholdene deroppe, som må påkalde den allerstørste interesse og efter min formening også må vække den dybeste bekymring hos de ansvarlige, og her tænker jeg i første række på den højtærede minister for Grønland og det høje folketing.

Grønlandskommissionen af 1948 udtrykte som sin mening og sin forudsætning, at grønlanderne selvfølgelig selv skulle være med ved den samfundstekniske udbygning, og hvorledes er det så gået? Rapporten taler sit tydelige sprog. Det er danske henedefra, der i hovedsagen har besat de mere betydningsfulde og overordnede stillinger. Den grønlandske andel i funktionærstillingerne er dalet fra ca. 60 pct. til ca. 25 pct., og med hensyn til fartøjsførere og formænd o. lign. er den grønlandske andel faldet fra ca. 90 pct. til 40 pct. Det er absolut nødvendigt, at man undgår en udvikling af denne art, der kan føre til, at den grønlandske befolkning gradvis kommer til at bære præg af en underklasse, og det risikerer man, hvis funktionærstanden fortsat forøges og man ikke i tilstrækkelig grad koncentrerer sig om de erhverv, hvor grønlanderne med den rette vejledning ikke blot kan blive vore ligemænd, men blive os overlegne.

Har der ikke i erhvervsplanlægningen været en tendens til skrivebordsteori, medens der ikke er taget tilstrækkeligt hensyn til folk med praktisk erfaring?

En sådan udvikling, hvor grønlanderne bliver skubbet til side, vil blive til ubodelig skade for den venlige og positive indstilling, hvormed den grønlandske befolkning hidtil har knyttet sig til os hernede.

Ministeren for Grønland (Mikael Gam): Udvalget for Samfundsforskning i Grønland har for en uges tid siden afgivet en rapport om uddannelsessituationen i Vestgrønland,